

Zpráva o činnosti jihočeské pobočky České botanické společnosti v Českých Budějovicích při Jihočeském muzeu za rok 2014

Ve spolupráci s Jihočeským muzeem v Českých Budějovicích uspořádala pobočka tři přednášky a jedno diskusní dopoledne:

25. 1. 2014 – Lenka Macková: Riziko hybridizace ohrožené třešně křovité (*Prunus fruticosa*) s pěstovanými zástupci rodu *Prunus*.

15. 2. 2014 – Petr Lepší, Martin Lepší, Karel Boublík, Milan Štech, Vladimír Hans: Červená kniha květeny jižní části Čech (výjezdní přednáška pro Západočeskou pobočku, Plzeň).

22. 3. 2014 – Tomáš Urfus a Petr Vít – Hybridizace a mikroevoluční vztahy u středoevropských zástupců rodu plavuník (*Diphasiastrum*).

6. 12. 2014 – Novinky letošní botanické sezóny.

Exkurze pro členy, spolupracovníky a příznivce pobočky, které pořádala pobočka:

Víkendové exkurze:

30. 5. – 1. 6. 2014 – Víkendová exkurze do Středního Povltaví do údolí Želivky a okolí.

6. 6. – 9. 6. 2014 – Za kostřavou ametystovou a kopřivou lužní na jižní Moravu (exkurze byla pořádána ve spolupráci s Hledačkami, odbočkou Jihočeské pobočky ČBS).

Ve spolupráci s PřF JU pak jednodenní exkurze:

17. 5. 2014 – Okolo Černické obory, vedli Milan Štech a Táňa Štechová.

24. 5. 2014 – Horní Lužnice, vedl Petr Koutecký.

26. 4. 2014 – Po stopách plicníku měkkého a kyvoru lékařského u Orlíka nad Vltavou, vedli P. Kúr a L. Ekrť.

31. 8. 2014 – Za chruplavičkem na Pikárnu, vedla A. Jírová (exkurze byla pořádána ve spolupráci s Hledačkami, odbočkou Jihočeské pobočky ČBS).

4. 10. 2014 – Okolo Strakonice na vápencové kopce, vedli Radim Paulič a Milan Kotlínek.

11. 10. 2014 – Neberte Rubusy ledabyle, z Boršova do Nedabyle, vedli Petr Lepší, Martin Lepší a Alena Jírová.

1. 11. 2014. – Z Dobré Vody na Rudolfovo, vedli Milan Štech a Táňa Štechová.

8. 11. 2014 – Napříč podzimním Libínem u Prachatic, vedl Libor Ekrť.

Další činnost

1. Na jaře bylo vydáno 67. číslo Zpravodaje jihočeských botaniků.

2. Výsledky 20. pokračování cyklu Nálezy zajímavých a nových druhů v květeně jižní části Čech byly připraveny k publikaci ve Sborníku Jihočeského muzea v Českých Budějovicích, Přírodní vědy, 2014 (přispělo 15 členů a spolupracovníků pobočky).

3. Do Chánovy kartotéky byly 22. 3. 2014 kolektivně roztríděny přírůstky za rok 2012–2013.

4. Ve spolupráci s Jihočeským muzeem v Českých Budějovicích byla oskenována Chánova floristická kartotéka.

5. Byly zprovozněny a aktualizovány internetové stránky pobočky na novém webovém rozhraní Jihočeského muzea.

6. Bylo pracováno na webové aplikaci Vratička, která je určena na zadávání a vyhledávání floristických dat.

7. Byl zakoupen externí disk na zálohování floristických dat pobočky.

8. Byla doplněna knihovna pobočky o nové přírůstky (seznam publikací je na stránkách pobočky).
9. Byl vydán Atlas map obsazenosti fytochorionů ohrožených druhů květeny jižní části Čech.

Od ústředí pobočka obdržela dotaci 2800,- Kč, která bude použita na aktualizaci nálezové databáze Jihočeské pobočky ČBS.

K 31. 12. 2014 měla pobočka celkem 101 členů, z toho 63 členů ČBS a 37 spolupracovníků a její odbočka Hledačky 32 členů, z toho 25 řádných.

Činnost pobočky v uplynulém období řídil výbor ve složení:

předseda – Milan Štech
místopředseda – Petr Lepší
jednatel – Martin Lepší
hospodář – Leoš Lippl
členové – Josef Albrecht, Jana Janáková, Libor Ekrt, Radim Paulič, Petr Koutecký, David Půbal, Alena Jírová

Zprávu sestavili: M. Lepší, P. Lepší a M. Štech

Zpráva z výroční členské schůze

Dne 21. 3. 2015 proběhla v přednáškovém sále Jihočeského muzea výroční členská schůze jihočeské pobočky České botanické společnosti. Schůze se zúčastnilo 26 členů a spolupracovníků pobočky a hostů. V úvodu byla Martinem Lepším přednesena zpráva o činnosti pobočky v roce 2014. Následně Milan Štech seznámil přítomné s plánem činnosti na rok 2015. Vladimír Hans představil nově vznikající webovou aplikaci Vrtička a Zdeněk Kaplan informoval o možnosti zapojení členů a spolupracovníků pobočky do tvorby map rozšíření rostlin ČR v rámci projektu PLADIAS. Po diskusi následovala přednáška Kateřiny Šumberové s názvem "Jak rybníční rostliny cestují v prostoru a čase".

Členské příspěvky (30,- Kč) mohou členové a spolupracovníci zasílat na adresu člena výboru pobočky Leoše Lippla: Rudolfovská 509, České Budějovice, 370 01 nebo lze příspěvky zaplatit i na exkurzích a přednáškách.

Rostlina roku 2015 – *Salix myrsinifolia* a víkendová exkurze

Za rostlinu roku byla v tomto roce vybrána vrba černající – *Salix myrsinifolia*. V roce 2014 se podařilo najít novou lokalitu tohoto významného druhu na Šumavě. Vzhledem k tomu, že v současnosti není znám stav historických lokalit v centrální části Šumavy na Knížecích Pláních a u Nových Hutí, bude na tyto lokality zaměřena pozornost v letošním roce.

Enkláva Knížecích Plání bude cílem víkendové exkurze 27. – 28. 6. 2015. Vzhledem k tomu, že se jedná z velké části o první zónu Národního Parku Šumava, byli jste již o této exkurzi informováni e-mailem a v současnosti se přihlášeným vyřizuje výjimka ke vstupu. Podařilo se domluvit, že všichni účastníci nemusí být uvedeni jmenovitě, a proto se vážní zájemci mohou ještě přihlásit na adrese stech@prf.jcu.cz. Podle aktuálního stavu přihlášených (jednáme ještě s účastníky z Bavorska) se budou moci další zájemci zúčastnit až do počtu uvedeného ve výjimce.

Milan Štech

Jednodenní exkurze

12. 4. – Údolí Lomnice

Odjezd v 8:05 rychlíkem směr Plzeň do Protivína (8:32), přestup na osobní vlak směr Beroun (8:35) do Smetanovy Lhoty (9:14). Údolím Lomnice po proudu. Návrat z Vráže v 16:50 (v Č. Budějovicích 17:55). – vedl P. Koutecký.

18. 4. – Údolím Rachačky k Vltavě a zpět do Kočina

Odjezd autobusem v 9:50 z Českých Budějovic do zastávky Olešník, Chlumeč, Třešňovka (příjezd 10:25). Zpět do Č. Budějovic autobusem ze zastávky Temelín, Kočín, rozcestí v 16:39 (příjezd 17:15). Svačinu, terénní obuv a dozimetr s sebou. – vedli P. a M. Lepší.

25. 4. – Lišejníky v údolí Vltavy pod Budějovicemi

Sraz v 9:45 v Hluboké, Zámostí. U mostu. – vedl J. Vondrák.

16. 5. – Údolí Pašínovického potoka

Odjezd 8.00 autobusem do Komařic, potom na Pašínovickou louku, pak údolí Pašínovického potoka, Sedlo, a přes Todeňskou horu a Nežetice do Rankova, odtud v 17:58 busem do Českých Budějovic. Buřty s sebou. – vede J. Š. Lepš.

23. 5. – Široké blato

Odjezd 6:57 vlakem do Veselí, pak do Majdaleny a autobusem do Chlumu u Třeboně (zde v 8:25), přes Široké blato a Dračici do Suchdola. – vede M. Kotlínek.

23. 5. – S Hledačkami za zdrojovkou rolní (*Montia arvensis*) na Dehtář

Vzhledem k víkendové nedostupnosti lokality doprava zajištěna automobily. Pro nabídku či poptávku místa v autě kontaktujte Pavla Kúra (kur.pavel@gmail.com, 731228476). Sraz účastníků 10:00 na hrázi Dehtáře, Z od obce Dehtáře (49,01119 °N, 14,30650 °E). Uvidíte také rožec pochybný (*Cerastium dubium*), kuřinku kurkovou (*Spergularia kurkae*) a další druhy obnažených den. – vedou P. Kúr a R. Paulič.

30. 5. – Na Jindřichohradecko: PR Krvavý a Kačležský rybník

Mokřadní a rašelinná společenstva, zřejmě ještě pořád obnažená dna po delším vypuštění v PR Krvavý a Kačležský rybník. Z ČB vlakem v 8:04 do zast. Střížovice (přestup v J. Hradci v 9:25). Zpět přímým autobusem z obce Člunek v 16:35 do ČB. Na exkurzi je potřeba se přihlásit emailem (libor.ekrt@gmail.com) do 29.5. (9:00 hodin). – vede L. Ekrt.

13. 6. – Za prameništi na pravý břeh Lipna (možná bude i „Hamaťáček“ a určitě nějaká houba)

Odjezd 8:07 z Českých Budějovic vlakem do Horní Plané (příjezd 9:50), pak přívozem na druhou stranu Lipna. Podle situace operativní popojíždění autem. V případě příznivého počasí návrat až v pozdních hodinách (např. vlak z Horní Plané ve 20:13, příjezd do Č. Budějovic ve 22:01). – vedou M. Štech, T. Štechová a M. Vašutová.

20. 6. – Na Kočí břeh a Křešňovec u Žichovic

Odjezd vlakem v 8:03 z Plzně (8:05 z Českých Budějovic) do Žichovic (přestup v Horažďovicích-Předměstí na vlak směr Sušice). Sraz na žst. Žichovice po příjezdu vlaku v 9:29. Odtud půjdeme na vrch Kočí břeh s opuštěným zatopeným lomem, poté na vrchy Křešňovec a Bubečná a přes obec Čímice zpět do Žichovic. Ze Žichovic jede vlak zpět do ČB v 16:22 nebo v 18:22. Ze zajímavých druhů bude k vidění: *Botrychium lunaria*, *Cephalanthera rubra*, *Epipactis atrorubens*, *Lathyrus hirsutus*, *Vicia lutea*, *Oxytropis pilosa* atd. a možná i vzácnější teplomilné plevely (*Bromus japonicus*, *Silene noctiflora*, *Adonis aestivalis*, *Veronica triloba*, *Euphorbia exigua* aj.). – vede R. Paulič.

4. 7. – S Hledačkami do Džbánu

Cílem budou atraktivní lokality bučin a slatinných luk u obce Bilíčov. Hledat budeme *Veratrum nigrum*, *Schoenus nigricans* a *Adenophora liliifolia* a možná také vodní makrofyta. Vzhledem k víkendové nedostupnosti lokality doprava zajištěna automobily. Pro nabídku či poptávku místa v autě kontaktujte Pavla Kúra (kur.pavel@gmail.com, 731228476). Sraz účastníků v 10:00 u rybníčku v obci Samotín (50.27015N, 13.91601E). – vede P. Kúr a možná i Z. Kaplan.

8. 8. – S Hledačkami na vypuštěné rybí sádky

Pod vedením zkušené vodnice uvidíme druhy jako *Lindernia procumbens*, *L. dubia*, *Cyperus flavescens*, *Najas minor*, *Tillaea aquatica*, *Pulicaria vulgaris*, *Centaurium pulchellum*,... Exkurze má **omezený počet účastníků**. Vážní zájemci necht' se co nejdříve přihlásí na hledacky@email.cz. Podrobnosti se včas dozví přihlášení účastníci. – Vede K. Šumberová.

Exkurze se konají za každého počasí. Aktuální informace je možno získat na <http://botanika.prf.jcu.cz>, u M. Štecha tel. 387772373, mobil 724149053 nebo email stech@prf.jcu.cz a na Facebooku: <http://www.facebook.com/pages/Katedra-botaniky-P%C5%99F-JU/424484454306472>. Exkurze pořádané ve spolupráci s Hledačkami: <http://botanika.prf.jcu.cz/hledacky/>

Exkurze na *Hypochaeris glabra* na Třeboňsko

Pravděpodobně v druhé polovině června se uskuteční exkurze na vhodné vytipované potenciální lokality druhu *Hypochaeris glabra*. Mnozí si pamatujete exkurzi na tento druh v roce 2012. Tento nový výzkum je motivován letošním projektem Norských fondů a jeho cílem je nalézt nové lokality, na kterých by bylo možno kriticky ohrožený prasetník lysý účinně chránit. Zájemci se mohou hlásit do 31. 5. na adresu stech@prf.jcu.cz. Exkurze bude organizována auty, prosíme napište, zda můžete přijet autem a kolik účastníků můžete přepravit. Podle možností přihlášených bude stanoven definitivní termín.

Vratička – nová online databáze Jihočeské pobočky

Začátkem roku 2015 byla spuštěna internetová verze nálezové databáze Jihočeské pobočky ČBS (<http://jpcbs.prf.jcu.cz/vraticka/www/homepage/results>). Pro tuto databázi byl použit projekt Vratička, který též využívá Moravskoslezská pobočka ČBS. V současné době jsou převedeny do Vratičky všechny nálezy, které byly zadány ve starších verzích a odeslány k zveřejnění v centrální databázi. V této verzi lze online zadávat, vyhledávat a exportovat data. Při zadávání lokality databáze automaticky dohledává kvadrant a nově také nadmořskou výšku, fytochorion a nejbližší sídlo. Souřadnice nálezu jsou povinné a lze je též zadat nad mapou. Při vyhledávání již zadaných dat můžete použít i prostorové vyhledávání, kdy se zadá souřadnice, vzdálenost od ní a databáze najde veškeré nálezy v tomto okruhu, které vyhovují i ostatním vyhledávacím kritériím. Export dat je omezen a uživatel může exportovat jen jím zadaná data. Jestliže je v datech nalezena nepřesnost, lze k danému údaji napsat komentář, který je odeslán mailem zadavateli údaje.

Vladimír Hans

V databázi je možné vyhledávat bez přihlášení, avšak pokud se rozhodnete do databáze přispívat, kontaktujte V. Hanse (e-mail: HansV@seznam.cz), který Vám přidělí uživatelské jméno a heslo.

Žádost o spolupráci

Vážení členové botanické společnosti,

chtěla bych Vás oslovit s žádostí o pomoc při sběru informací o výskytu invazních ozdobnic (*Miscanthus*) v jižních Čechách, zejména pokud je zaznamenáte zplanělé mimo intravilány obcí. Budu ráda, když se se mnou podělíte o jejich lokality, či mi dáte vědět, že jste na ně ve vám známém okolí zatím nenarazili.

S poděkováním Jana Janáková, jana.janakova@seznam.cz

Jubilea

V letošním roce se dožívají osmdesáti let Milan Soukup, Jaroslav Vránek, Denisa Blažková a Věra Lívancová, sedmdesáti let Milan Marek a šedesáti let pak manželé Kirschnerovi. Výbor jihočeské pobočky ČBS jim při této příležitosti děkuje za jejich dosavadní spolupráci při výzkumu jihočeské květeny a přeje jim do dalších let především pevné zdraví a hodně úspěchů nejen v botanické činnosti.

V letošním roce si také připomínáme 100 let od narození významného floristy pana Rudolfa Kurky, který celý život zasvětil výzkumu flóry Třeboňska (krátká vzpomínka k výročí pana R. Kurky bude publikována ve Sborníku Jihočeského muzea).

Milan Štech

Úmrtí

V říjnu loňského roku v nedožitých 75 letech zemřel pan Štěpán Husák, dlouholetý pracovník Třeboňského ústavu AV ČR. 1. dubna 2015 zemřel pan Jaromír Švarc, významná osobnost Jihočeské pobočky a dlouholetý člen jejího výboru (do roku 2010). Jaromír Švarc se narodil 8. 6. 1931 v Třešti, patřil pravděpodobně k poslední generaci učitelů, kteří se významně podíleli nejen na výuce a osvětě botaniky (přírodopisu) na základní škole, ale i na výzkumu květeny a ochraně přírody v okolí svého bydliště (okolí Třeště, Telče, Dačic a jinde). Podrobnější vzpomínka na J. Švarce bude publikována na jiném místě.

Milan Štech a Petr Lepší

Botanické články publikované v roce 2014 v 54. ročníku Sborníku Jihočeského muzea v Českých Budějovicích, Přírodní vědy

Seznam všech článků uveřejněných ve **Sborníku od roku 1958 do roku 2014 naleznete na internetových stránkách Sborníku** (www.muzeumcb.cz – pod záložkou vydavatelská činnost).

Lepší M. & Lepší P. (red.): Nálezy zajímavých a nových druhů v květeně jižní části Čech XX. [*Amaranthus blitum* subsp. *blitum*, *Anemone ranunculoides*, *Bidens ferulifolius*, *Campanula cervicaria*, *Carex otomana*, *C. pseudocyperus*, *Corallorhiza trifida*, *Corydalis cava* subsp. *cava*, *Cypripedium calceolus*, *Gagea villosa*, *Galium valdepilosum*, *Hieracium bifidum*, *H. levicaule*, *Juncus alpinoarticulatus*, *Linum perenne* subsp. *perenne*, *Littorella uniflora*, *Montia arvensis*, *Muscari comosum*, *Nymphoides peltata*, *Pilosella norrliniiformis*, *P. piloselloides* subsp. *praealta*,

P. ziziana, *Pyrola rotundifolia* subsp. *rotundifolia*, *Sagina apetala* subsp. *apetala*, *S. saginoides*, *Salix myrtilloides*, *Thelypteris palustris*, *Trifolium rubens*, *Vaccinium microcarpum*, *Viscum album* subsp. *album*.] – 54: 101–121.

Malíček J. & Veverková A.: Změny a dynamika vegetace doubrav po prosvětlení v NPR Drbákov-Albertovy skály (střední Čechy). – 54: 122–141.

Svidenský R., Čížková H. & Kučerová A.: Ústup litorálních porostů na rybníku Bažina (PR Vrbenské rybníky). – 54: 86–100.

Červená kniha květeny jižní části Čech

Knihu je možné zakoupit v recepci Jihočeského muzea v Českých Budějovicích (Dukelská 1) nebo ji lze objednat v e-shopu www.muzeumcb.cz/knihovna (cena 350,- Kč).

Fotogalerie z akcí pobočky v roce 2014

Víkendová exkurze do Středního Povltaví do údolí Želivky – foto M. Štech

Víkendová exkurze do Stř. Povltaví do údolí Želivky – foto M. Štech

Víkendová exkurze do Stř. Povltaví do údolí Želivky – foto E. Koutecká

Víkendová exkurze do Stř. Povltaví do údolí Želivky –
foto M. Štech

Víkendová exkurze do Stř. Povltaví do údolí Želivky –
foto M. Štech

Za chruplavníkem na Pikámu – foto A. Šlechtová

Za chruplavníkem na Pikámu – foto A. Jírová

Neberte Rubusy ledabyle, z Boršova do Nedabyle –
foto A. Jírová

Zpravodaj jihočeských botaniků – vydává jihočeská pobočka České botanické společnosti v Českých Budějovicích pouze pro své členy a spolupracovníky. Redakčně připravili Jana Janáková, Petr Lepší, Martin Lepší, Milan Štech, David Půbal. Počet výtisků 17, distribuováno elektronicky. Duben 2015.